

A high-angle photograph of several young children sitting around a white table, engaged in a painting activity. They are using their hands to apply various colors of paint (red, blue, green, orange, purple) onto large sheets of paper. The children are wearing colorful clothing, and the scene is brightly lit, suggesting an indoor classroom or activity room setting.

Projecte educatiu marc de les escoles bressol de L'Hospitalet

**PROJECTE EDUCATIU
DE CIUTAT
L'HOSPITALET**

Ajuntament de L'Hospitalet

La construcció i la posada en servei de l'escola bressol municipal La Casa dels Arbres, l'any 2004, va ser l'embrió per a la creació de la xarxa d'escoles bressol de titularitat municipal, que actualment compta amb sis centres, distribuïts pels diferents districtes de la ciutat.

Avui, els municipis amb escoles bressol ens trobem amb problemes de finançament, derivats de l'incompliment dels compromisos adquirits per la Generalitat d'aportar a parts iguals el cost dels centres entre Generalitat, Ajuntament i famílies. Sense anar gaire lluny, en el Ple municipal de finals de gener es va aprovar una moció

en què es demanava al Departament d'Ensenyament que indogués en el pressupost de la Generalitat per a l'any 2015 una partida específica, i amb la suficient dotació econòmica, per afrontar el finançament de les escoles bressol de titularitat municipal, tal com estipula la Llei d'educació de Catalunya (LEC). D'aquesta manera, es podria recuperar, com a mínim, el finançament de l'any 2010, així com el pagament del deute existent en aquest concepte.

Però, tot i les dificultats, a L'Hospitalet no deixem d'avançar en el projecte de ciutat educativa que som. Per aquest motiu, impulsem el Projecte Educatiu Marc (PEM) 0-3 L'H per al primer cicle de l'educació infantil, un document que ha de servir com a referència de model educatiu del municipi pel que fa a l'oferta educativa amb fons públics, adreçada als infants de 0 a 3 anys i les seves famílies. A L'Hospitalet som conscients de la rellevància de l'educació infantil de primer cicle (0-3 anys), que insisteix en la formació de la personalitat de l'infant. Amb aquest document, volem avançar vers una ciutat educadora desenvolupant eines de cohesió social i d'igualtat d'oportunitats. Us encoratjo a conèixer el PEM 0-3 L'H, ja que té un caràcter inclusiu i afavoreix que les llars d'infants subvencionades i les de titularitat del Departament d'Ensenyament també puguin adherir-s'hi.

Núria Marín i Martínez

Alcaldessa de la ciutat

Fa tot just deu anys, la primera escola bressol municipal obria les seves portes als infants i a les famílies de la nostra ciutat. Amb la seva posada en marxa, l'Ajuntament feia el primer pas en la creació d'una xarxa d'escoles bressol municipals de L'Hospitalet que avui aplega un total de sis centres educatius i que atén més de 600 infants de la nostra ciutat. Una xarxa que se suma a la resta de centres sufragats amb fons públics, tant de titularitat de la Generalitat com d'iniciativa social que, juntament amb els municipals, fan un total de 14 escoles i més de 1.200 infants.

Aquesta xarxa d'escoles bressol va néixer amb l'objectiu de donar resposta a una necessitat educativa. Els primers anys de vida són fonamentals per al futur desenvolupament personal i social, ja que ajuda les famílies a conciliar la vida laboral amb la personal.

Des del primer dia, el conjunt de centres municipals han basat la seva pràctica educativa en uns plantejaments comuns, centrats en una visió global i integradora i a fer partícips les famílies del procés educatiu.

Ara, fruit de l'experiència d'aquests anys, de les reflexions i dels debats del conjunt de professionals de les escoles i d'altres agents educatius, hem volgut posar per escrit el que hem anomenat Projecte Educatiu Marc (PEM) de les escoles bressol: el document que teniu a les mans i en el qual la comunitat educativa ha esmerçat molts esforços.

El PEM vol ser el referent de principis, de valors i de criteris educatius i de qualitat del conjunt de les escoles bressol. Cada una l'adaptarà i l'aplicarà a la seva realitat, per tant, aquest projecte adoptarà formes i concrecions diverses responnent, però, a uns principis i criteris comuns, fet que ens reforçarà a tots, el col·lectiu i cada un dels centres.

Lluís Esteve Garnés

Tinent d'alcalde de l'Àrea de Serveis a les Persones i regidor d'Educació

Índex general

Presentació

0. Justificació

1. Preàmbul

- 1.1. Visió
- 1.2. Missió
 - 1.2.1. Educar els infants
 - 1.2.2. Suport i acompanyament a les famílies
 - 1.2.3. Cohesió social al barri

2. Diagnosi de l'entorn social i cultural de la ciutat

3. Principis rectors, caràcter propi i trets distintius dels centres

- 3.1. Principis rectors
 - Català
 - Inclusiu i integrador
 - Laic i aconfessional
 - Respectuós amb la pluralitat i la diversitat
- 3.2. Caràcter propi
 - Criteris de gestió públics
 - Democràtic
 - Arrelat a l'entorn
 - Compensador de desigualtats
 - Connectat en xarxa
 - Respectuós amb el medi ambient i la natura
 - Coeducador
- 3.3. Trets distintius dels centres
 - Qualitat pedagògica, excel·lència educativa i equitat

- Direcció responsable i amb lideratge
- Equip docent dedicat, professional i estable
- Avaluació i rendiment de comptes acurat i transparent
- Participatius
- Oberts i accessibles
- Garantia de comunicació diària amb les famílies
- Una gestió eficaç i eficient dels recursos. Sostenibles

4. Objectius educatius

- 4.1. Envers els infants
- 4.2. Envers les famílies

5. Criteris generals d'atenció a les famílies

- 5.1. La carta de compromís educatiu

6. Criteris generals de qualitat de servei

- 6.1. Instal·lacions i infraestructura
- 6.2. Alimentació, salut i descans
- 6.3. Organitzatius
- 6.4. D'atenció a les famílies
- 6.5. Pedagògics
- 6.6. De recursos humans
- 6.7. Al 0-3, comunicació 3.0

7. El treball en xarxa als barris i al municipi

8. Avaluació del projecte educatiu marc

Presentació

La tradició educativa i social de la ciutat, en la qual destaca el suport que sempre ha donat l'Ajuntament, així com la seva col·laboració durant més de 35 anys amb les escoles bressol privades subvencionades, i l'aposta decidida del govern municipal d'impulsar i crear places públiques –sobretot en l'última dècada– d'educació infantil 0-3 anys han contribuït a configurar l'oferta educativa actual de places escolars, sufragades amb fons públics, que existeix en el conjunt de la ciutat.

Així, trobem una oferta educativa de 0-3 anys configurada per sis escoles bressol municipals, més tres llars d'infants de titularitat del Departament d'Ensenyament i cinc llars d'infants sense afany de lucre, subvencionades per l'Ajuntament de L'Hospitalet.

Cada escola ha elaborat el seu projecte educatiu, en el qual s'expliciten els objectius generals i les activitats del centre, tot impulsant la col·laboració entre els diversos sectors de la comunitat educativa i la relació entre el centre i l'entorn social, amb

la finalitat principal que els infants assoleixin les competències bàsiques, n'extreguin el màxim aprofitament educatiu i es desenvolupin, en aquest cicle, plenament com a persona.

La voluntat del govern municipal ha estat la d'impulsar i promoure un projecte educatiu marc per al primer cicle de l'Educació Infantil que serveixi com a referència de model educatiu del municipi pel que fa a l'oferta educativa sufragada amb fons públics, adreçada als infants de 0-3 anys i a llurs famílies

Però, més enllà del projecte educatiu de cada centre, la voluntat del govern municipal ha estat la d'impulsar i promoure un projecte educatiu marc per al primer cicle de l'Educació Infantil que serveixi com a referència de model educatiu del municipi pel que fa a l'oferta educativa subvencionada amb fons públics, adreçada als infants de 0-3 anys i a llurs famílies.

El Projecte Educatiu Marc pretén assolir un doble objectiu. D'una banda, vol ser un document d'orientació i de referència respecte als principis rectors, als valors i als criteris educatius i de qualitat de servei que, conceptualment, ja es descriuen en el model educatiu 0-3 anys del conjunt de l'oferta educativa, sufragada amb fons públics, del primer cicle de l'educació infantil de la ciutat. És a dir, té un caràcter inclusiu i afavoreix que les llars d'infants subvencionades i les de titularitat del Departament d'Ensenyament puguin adherir-s'hi i utilitzar com a referent aquests principis rectors. Per aquest motiu, en el procés participatiu

previst per a l'elaboració d'aquest projecte educatiu marc, s'ha convidat a participar activament els agents educatius que conformen els dos tipus de centres esmentats, als quals s'agraeix l'esforç realitzat i les seves valuoses aportacions.

D'altra banda, l'altre gran objectiu és, com a document marc, ser el principal referent de les escoles bressol que configuren la Xarxa Municipal d'Escoles Bressol de L'Hospitalet a l'hora de prestar el seu servei públic i, per tant, d'elaborar o revisar els seus respectius projectes educatius de centre i la resta de principals documents que en regeixen el funcionament general.

Per últim, també s'ha tingut en compte la normativa aplicable vigent, estatal, autonòmica i local que incideix en el funcionament de les escoles bressol i llars d'infants, independentment de qui en sigui el titular.

L'Ajuntament, amb fermesa i fort lideratge local, impulsa i promou l'educació infantil de 0-3 a la ciutat. No obstant això, aquest lideratge s'entén com a facilitador de les condicions i dels recursos necessaris perquè el conjunt de la comunitat educativa local (centres, educadors i educadores, AMPA, pares i mares d'alumnes) i altres agents educatius del territori que treballen en xarxa (tant al 0-3 com la totalitat de l'educació infantil, el 0-6) aportin el seu coneixement i bagatge per enriquir, enfortir i conferir de major coherència el document marc que presentem. A tots aquests agents, els donem les gràcies per la seva participació en la confecció d'aquest projecte marc.

O. Justificació

En els primers anys del segle XXI, l'oferta de places escolars de zero a tres anys, tant públiques (Generalitat de Catalunya) com privades subvencionades (per l'Ajuntament de L'Hospitalet), era insuficient i no cobria totes les necessitats del municipi. Aquesta situació no era exclusiva de la ciutat i el dèficit de places escolars, sobretot públiques, s'estenia al conjunt de Catalunya. La comunitat educativa catalana, especialment conscient de la rellevància de l'educació d'aquesta etapa en la formació de la personalitat de l'infant (acceptada pels experts i la comunitat científica), va promoure una iniciativa legislativa popular per tal de poder oferir trenta mil noves places públiques. Finalment, la iniciativa legislativa va esdevenir llei del Parlament de Catalunya i es va aprovar la Llei de llars d'infants de qualitat, l'any 2004, per a la creació d'aquestes places en col·laboració amb els ajuntaments. En aquest

context, el govern municipal, coneixedor de la importància de l'educació en aquesta etapa, va incorporar en el seu full de ruta la creació de places públiques de zero a tres anys, tot mantenint la col·laboració i el suport amb els centres privats subvencionats sense afany de lucre.

Així, la construcció i posada en servei de l'escola bressol municipal La Casa dels Arbres, l'any 2004, va ser l'embrió per a la creació de la xarxa d'escoles bressol, de titularitat municipal, que actualment compta amb sis centres, distribuïts pels diferents districtes de la ciutat: Sant Josep, Centre i Sant Feliu; Collblanc i La Torrassa; Santa Eulàlia; La Florida i Les Planes; Pubilla Cases i Can Serra; El Gornal i Bellvitge.

Paral·lelament a la construcció de les noves escoles bressol municipals i de la seva posada en funcionament, s'anava configurant la visió i la missió de servei que havien d'oferir als infants i a les seves famílies, quins eren els seus principis rectors, trets d'identitat, criteris de qualitat en la prestació del servei, etc., tot aplicant els requisits i la normativa vigent en matèria educativa. De manera que, l'any 2009, el ple municipal aprovà definitivament la creació de la Xarxa Municipal d'Escoles Bressol i el seu Reglament de funcionament. Dins del seu apartat "3.1. Servei d'escolarització", el Reglament de la Xarxa estableix, pel que fa al projecte educatiu, que *"l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat dotarà la xarxa municipal d'escoles bressol d'un Projecte educatiu marc que es fonamenti en una visió educativa global, plural i integradora i que respongui a la realitat del entorn social i cultural de la ciutat. Respectant aquest projecte marc, cada escola bressol confeccionarà el seu projecte educatiu, adequat específicament a la realitat del seu entorn."*

A més, el Pla d'Actuació Municipal (PAM), que conté les principals mesures a desenvolupar durant el període 2012-2015, fixa un objectiu prioritari per a l'àmbit educatiu:

"Avançar vers una ciutat educadora desenvolupant el Projecte Educatiu de Ciutat com a eina de cohesió social i igualtat d'oportunitats. Promoure l'èxit educatiu en el marc d'un model d'escola inclusiva fent que l'alumnat sigui el protagonista del seu procés formatiu a través del compromís personal i social amb l'entorn i promovent la participació i la implicació de les famílies en l'educació."

I, concretament, pel que fa a les escoles bressol:

"[...] consolidar la Xarxa Municipal d'Escoles Bressol

- Fer sostenible la Xarxa Municipal d'Escoles Bressol per respondre a les necessitats dels infants i de les seves famílies.

- Col·laborar amb les escoles bressol subvencionades sense afany de lucre que escolaritzen infants de 0 a 3 anys amb criteris públics, mitjançant la signatura dels convenis de col·laboració econòmica i de cessió de nous locals, etc.

- Elaborar el Projecte Educatiu de la Xarxa Municipal d'Escoles Bressol amb els principis pedagògics i organitzatius que han de regir els projectes educatius de cada una de les escoles bressol municipals que formen la xarxa.

- Gestionar el procés de preinscripció i admissió d'alumnes, en el marc de la normativa de la Generalitat, dels centres educatius de 0-3 sufragats amb fons públics.”

L'Ajuntament de L'Hospitalet, com a titular del Servei de la Xarxa Municipal d'Escoles Bressol i d'acord amb la normativa vigent que s'esmenta en el Reglament, per exercir activitats complementàries en l'àmbit educatiu relatives a l'educació infantil, pot dotar la Xarxa d'un projecte educatiu marc, tal com es preveu en el PAM.

No obstant això, la voluntat és anar més enllà amb l'elaboració del Projecte Educatiu Marc, seguint un doble objectiu. D'una banda, vol ser un document d'orientació i de referència respecte als principis rectors, valors, criteris educatius i de qualitat de les escoles que, conceptualment, ja es descriuen en el model educatiu de 0-3 anys del conjunt de l'oferta educativa, sufragada amb fons públics, del primer cicle de l'educació infantil de la ciutat.

És a dir, té un caràcter inclusiu i afavoreix que les llars d'infants subvencionades i les llars d'infants de titularitat del Departament d'Ensenyament puguin adherir-se al projecte educatiu marc i utilitzar-lo com a referent quant a principis rectors, a valors i a criteris educatius i de qualitat. En conseqüència, en el procés participatiu previst per a l'elaboració del present document, s'ha convidat a participar activament els agents educatius que conformen els dos tipus de centres esmentats, als quals s'agraeix l'esforç realitzat i les seves valuoses aportacions, fruit dels seus sòlids Projectes Educatius.

D'altra banda, l'altre gran objectiu és, com a document marc, ser el principal referent de les escoles bressol que configuren la Xarxa Municipal d'Escoles Bressol de L'Hospitalet a l'hora de prestar el seu servei públic i d'elaborar o revisar els seus respectius projectes educatius de centre i la resta de principals documents que en regeixen el funcionament general.

¿Per què l'elaboració d'un projecte educatiu marc, per a l'educació infantil de 0 a 3 anys, que vagi més enllà de les Escoles de la Xarxa Municipal?

La Unicef (Fons Internacional de les Nacions Unides per a l'Ajuda Urgent als Infants) proclama que *“les decisions que es prenen i les activitats que es realitzen en nom dels infants durant aquest període fonamental influeixen no solament en com els infants es desenvolupen, sinó també en la manera de progressar dels països”*. Aquesta frase, aplicada a l'àmbit local, permetria substituir la paraula “països” per la paraula “ciutats”, de manera que el govern municipal pretén promoure decisions per al conjunt d'infants de la ciutat, que accedeixen a l'oferta pública, sufragada amb fons públics, mitjançant un model educatiu 0-3 inclusiu. De manera que, en un marc d'igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació, aquest model respecta la pluralitat i la diversitat dels infants i de les seves famílies, atén les seves necessitats individuals i contribueix a la cohesió social. L'objectiu últim és afavorir l'èxit escolar de l'alumnat, que es tradueix en èxit escolar i en progrés per a la ciutat en el futur,.

En aquesta línia, el primer cicle de l'educació infantil és una etapa fonamental, considerada un factor clau per a la millora del rendiment escolar en els ensenyaments posteriors. Els infants que comencen la seva escolarització més aviat, especialment abans dels tres anys, obtenen millors resultats, tant a primària (Gutiérrez-Domènech, M, 2009)* com a secundària (Ferrer, F, 2006)**. Però, el més rellevant en l'etapa de 0-3 és que, seguint els principis que defensa Tonucci, la principal finalitat és que els infants siguin feliços, en un marc escolar en què “l'escola reconegui les competències dels nens, ja que les desenvolupen des del mateix moment en què neixen”.

El primer cicle de l'educació infantil és una etapa fonamental, considerada un factor clau per a la millora del rendiment escolar en els ensenyaments posteriors. Però, el més rellevant en l'etapa de 0-3 és que els infants siguin feliços, en un marc escolar en què “l'escola reconegui les competències dels nens, ja que les desenvolupen des del mateix moment en què neixen.”

Els projectes educatius de centre desenvolupen el caràcter propi de cada un, el qual és definit per la titularitat. El “caràcter propi” ha de respectar els principis rectors del sistema educatiu. Pel que fa als centres de titularitat pública, el caràcter es defineix en l'article 93 de la Llei 12/2009, d'educació: *“Les administracions han de garantir que els centres públics dels quals són titulars siguin referent de qualitat educativa i d'assoliment dels objectius d'excel·lència i d'equitat que aquesta llei determina.”* Per a l'elaboració dels projectes educatius de cada centre, aquesta llei estableix també que *“es tindrà en compte, si n'hi ha, els projectes educatius territorials”* (article 91.2.).

Cal una referència explícita al Pla Estratègic de L'Hospitalet, L'H on, que considera “[...]”

l'educació com a element clau de la cohesió social, generadora d'igualtat d'oportunitats i de sortida de la crisi actual.”[...] “Entenent la diversitat com una oportunitat i facilitant la relació i el contacte entre les diverses cultures que conviuen a la ciutat....”, tot impulsant “[...] el treball de les AMPA com a garants i col·laboradores de la qualitat de l'educació dels centres [...]” i enfortint “[...] el seu teixit associatiu a través del treball en xarxa en els diversos territoris.”

Finalment, el projecte educatiu marc per a l'etapa de 0-3 s'insereix en el Projecte Educatiu de Ciutat, amb el qual comparteix els principis generals de la Carta de Ciutats Educadores.

Així, doncs, i de forma resumida, les raons que justifiquen i fomenten la voluntat de l'elaboració del Projecte Educatiu Marc de les Escoles Bressol de L'Hospitalet són, principalment, de dos tipus:

- Raons normatives i de planificació: reglament de la Xarxa Municipal d'EB; pla d'actuació municipal 2012-2015; llei d'educació i l'altra normativa educativa vigent.
- Raons estratègiques i de model educatiu en el tram de 0-3 anys per a la ciutat de l'Hospitalet: escolarització abans dels tres anys i contribució a l'èxit escolar futur; suport i acompanyament a les famílies i a les AMPA, enfortint el treball en xarxa en els territoris; atenció i serveis de qualitat de les escoles sufragades amb fons públics; afavorir la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació i la cohesió social en els barris, tot respectant el caràcter propi i els trets d'identitat de cada un dels centres.

Tota l'oferta pública –tant de titularitat municipal com titularitat del Departament d'Ensenyament, juntament amb les escoles bressol subvencionades per ambdues administracions i que ocupen espais públics– configura actualment l'oferta de places escolars de 0 a 3 anys sufragades amb fons públics a L'Hospitalet. Tenint en compte que en el futur pot evolucionar, la seva distribució actual a la ciutat és la següent:

* GUTIÉRREZ-DOMÈNECH, M. (2009): “Factores determinants del rendiment educatiu: el cas de Catalunya”. Documents d'economia “La Caixa”, núm. 15.

** FERRER, F. (2006), citat per la Sindicatura de Greuges en el seu informe sobre l'escolarització de 0 a 3 anys a Catalunya. Informe extraordinari 2007.

Titularitat municipal

- 1 Escola Bressol Municipal La Casa dels Arbres**
Avinguda del Carrilet, 133. 08902
Telèfon 93 431 59 19
- 2 Escola Bressol Municipal La Casa del Molí**
Carrer d'Amapolas, 41. 08906
Telèfon 93 480 73 27
- 3 Escola Bressol Municipal La Casa del Parc**
Carrer d'Albereda, 2. 08904
Telèfon 93 448 28 75
- 4 Escola Bressol Municipal La Casa dels Contes**
Carrer d'Amadeu Torner, 57. 08902
Telèfon 93 336 33 04
- 5 Escola Bressol Municipal La Casa de les Flors**
Carrer de l'Alegria, 58. 08905
Telèfon 93 448 38 19
- 6 Escola Bressol Municipal La Casa de la Muntanya**
Carrer de l'Estronci, 24. 08906
Telèfon 93 337 70 45

Titularitat de la Generalitat

- 1 Llar d'infants El Passeig**
Carrer de França, 61. 08907
Telèfon 93 336 05 53
- 2 Llar d'infants La Florida**
Carrer de Primavera, 105. 08905
Telèfon 93 437 98 44
- 3 Llar d'infants El Tren**
Avinguda de Carmen Amaya, 08902
Telèfon 93 335 88 49

Subvencionada per l'Ajuntament

- 1 Llar d'infants l'Estel Blau**
Carrer de Prat, 41. 08907
Telèfon 93 263 45 74
- 2 Escola Bressol Nova Fortuny**
Carrer de Riera Blanca, 22. 08903
Telèfon 93 449 12 73
- 3 Llar d'infants La Gua-Gua**
Carrer de Collblanc, 155. 08904
Telèfon 93 440 96 05
- 4 Escola Bressol Garabatos**
Carrer de Joan Maragall, 6. 08901
Telèfon 93 337 53 10
- 5 Escola Bressol Patufet**
Parc de la Remunta, 3. 08907
Telèfon 93 338 82 62

1. Preàmbul

El Projecte Educatiu Marc de les Escoles Bressol de L'Hospitalet és el document d'orientació i referència per a les escoles bressol i llars d'infants públiques i sense afany de lucre, sufragades amb fons públics, que defineix el model educatiu de la ciutat adreçat als infants de 0 a 3 anys i llurs famílies.

Per definir el model educatiu 0-3 a la ciutat, el Projecte Educatiu Marc estableix els principis rectors, els valors i els criteris educatius i de qualitat de servei que orienten l'elaboració i/o revisió dels projectes educatius de cada centre, els quals l'utilitzen com a referent, tenint en compte la normativa estatal, autonòmica i local aplicable, tant en matèria educativa com per a la prestació del servei, tot respectant les atribucions que legalment ostenten les diferents titularitats que conformen l'oferta educativa de 0 a 3 anys, sufragada amb fons públics en el municipi.

1.1. Visió

Construir un model educatiu 0-3 inclusiu i integrador, que respecta la pluralitat i la diversitat dels infants i de les seves famílies, que atén les seves necessitats individuals i que contribueix a la cohesió social, en un marc d'igualtat d'oportunitats, per afavorir l'èxit escolar futur de l'alumnat i, per extensió, de progrés de la ciutat. Amb tot, s'impulsa la col·laboració entre els diversos sectors de la comunitat educativa, la relació entre el centre i l'entorn social i el treball en xarxa, amb un objectiu principal: que els infants assoleixin les competències bàsiques, que n'extreguin el màxim aprofitament educatiu i que es desenvolupin, en aquest cicle, plenament com a persona. El model 0-3 ha de ser un referent a la ciutat de qualitat educativa i d'assoliment dels objectius d'excel·lència i d'equitat.

1.2. Missió

El model educatiu se sosté sobre quatre elements fonamentals: els infants, les famílies, els professionals i el barri. Amb aquesta base, la seva missió se centra en quatre actuacions clau: educar els infants, donar suport a les famílies i acompanyar-les, garantir la qualitat pedagògica i contribuir a la cohesió social en els barris.

1.2.1. Educar els infants

Partint de la idea que l'infant és una persona competent, l'infant esdevé protagonista actiu

de l'acció educativa i mostra curiositat i desig d'aprendre sobre tot el que el seu entorn li proporciona.

L'infant construeix el seu aprenentatge a partir de la interacció amb el medi que l'envolta: la família, les situacions viscudes amb altres infants i els objectes que manipula, entre d'altres. Amb un entorn adequat i uns professionals formats, esdevindrà més capaç, més ric en capacitats, valors i afectes. Per desenvolupar tot aquest potencial, els infants necessiten: un entorn ric en propostes; un temps per dur a terme els seus processos; uns adults que hi creguin i els acompanyin en el seu creixement i desenvolupament; uns companys que els donin suport, i un entorn cultural que els doti d'identitat i, també, que respecti les cultures d'origen de tots els seus membres. Totes aquestes possibilitats es troben a les escoles bressol.

Tot el personal del centre contribueix al fet que l'infant desenvolupi les seves aptituds i que gaudeixi plenament del dia a dia a l'escola, en un entorn i en un ambient on l'adult estableix els lligams afectius òptims que li proporciona seguretat i confiança i que afavoreix aquest desenvolupament.

1.2.2. Suport i acompanyament a les famílies

La família és la principal responsable de l'educació del seus fills i filles. A les escoles bressol, la funció educativa de les quals és complementària a la de la família, també se'ls acompanya i es reflexiona conjuntament respecte als aspectes evolutius més rellevants: atenció i cura de l'infant, higiene, alimentació, descans i d'altres qüestions relacionades amb el desenvolupament físic, psicològic, afectiu i social dels infants.

La relació i la comunicació diària amb les famílies és una de les prioritats dels centres. El contacte diari a través de l'agenda, la informació verbal en els moments d'entrada i sortida, les trobades amb l'educador o educadora i la comunicació directa o per altres mitjans, com ara els electrònics, fomenten que famílies i escola formin part d'un projecte comú, cosa que afavoreix a tots, però sobretot, els infants.

Els centres han de promoure la creació i la participació de les AMPA o AFA, dels grups de famílies o les comissions de treball, ha de potenciar-ne la participació en el centre, tant en la gestió a través del consell escolar com en la tasca educativa dins de l'escola. Les associa-

Tot el personal del centre contribueix al fet que l'infant desenvolupi les seves aptituds i que gaudeixi plenament del dia a dia a l'escola, en un entorn i en un ambient on l'adult estableix els lligams afectius òptims que li proporciona seguretat i confiança i que afavoreix aquest desenvolupament

cions de mares i pares d'alumnes, els grups de famílies o les comissions de treball també participen en l'organització d'activitats per compartir la criança i l'educació entre elles i en les activitats globals del mateix centre, com ara, festes populars, xerrades formatives o sortides amb les famílies.

1.2.3. Cohesió social al barri

La funció de l'escola bressol o llar d'infants és principalment l'educativa, però també comporta una funció social molt important:

- Afavoreix la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació.
- És un servei de proximitat, de barri.
- Contribueix a la conciliació laboral i familiar, tot i que considerem que encara cal avançar en la responsabilitat social de les empreses per afavorir la conciliació.
- Afavoreix la incorporació de la dona al món laboral.

No obstant això, cal desfer l'etiqueta social atribuïda a la mare sobre el rol de l'educació, atenció i cura dels fills. Cal començar a introduir una funció més en sintonia amb els rols parentals emergents, de manera que podríem dir que, com a funció, l'escola bressol afavoreix l'ocupabilitat, tant del pare com de la mare.

- Després de la família, l'escola és un dels primers espais de socialització dels infants. S'hi van incorporant progressivament els models i valors culturals i s'hi van adquirint les habilitats socials bàsiques per desenvolupar-se com a membre de la societat.
- Per a moltes famílies nouvingudes, és un dels primers motors d'inclusió a la vida social i comunitària, i un factor facilitador de les relacions entre famílies, element clau per afavorir la cohesió social.

El Projecte Educatiu Marc de les Escoles Bressol de L'Hospitalet es fonamenta en una visió educativa global, plural i integradora, que respon a la realitat de l'entorn social i cultural de la ciutat. Respectant aquest projecte marc, cada escola bressol elabora o revisa el seu projecte educatiu, adequat específicament a la realitat del seu entorn.

2. Diagnosi de l'entorn social i cultural de la ciutat

En conjunt, podem considerar que la població de L'Hospitalet és una població jove. Tant pel que fa a homes i a dones, la majoria se situen entre els 30 i els 45 anys i els infants de zero a tres anys representen, aproximadament, un 5% de la població total de la ciutat (254.000 habitants).

L'Hospitalet no solament és un municipi amb un nombre important de població, sinó que, també, és una ciutat compacta i densa, el conjunt de la qual té una densitat de població de vint mil habitants per km². La Torrassa i Collblanc, la Florida i les Planes i Can Serra i Pubilla Cases són els barris més densos en aquest mateix ordre. El Gornal i Bellvitge són els barris amb menys població i, també, amb menor densitat d'habitants per km², 9.928 h.

En general, el nivell d'instrucció de la població ha anat evolucionant positivament en els darrers 20 anys. El nombre de persones sense estudis i sense coneixements d'escriptura i de lectura i les que tenen només estudis primaris ha anat disminuint progressivament al llarg dels anys i de forma constant (actualment representen aproximadament el 13% de la població); de la mateixa manera, el nombre de persones que tenen estudis primaris i secundaris (que inclouen formació professional i batxillerat) ha anat creixent fins a situar-se, actualment, al voltant del 74%; per últim les que tenen estudis universitaris corresponen a un 13% de la població. Val a dir també, com a tendència, que les persones joves (aproximadament d'una mitjana de 25 anys d'edat) són les que més nivell d'instrucció han adquirit.

Tot i que en general hi ha una major consciència i valoració positiva vers l'educació des del primer any de vida, les polítiques públiques han de continuar apostant decididament per l'educació com a factor de progrés individual i social.

Si bé hem indicat que el conjunt de nens i nenes d'entre zero i tres anys és d'uns 10.000 a tota la ciutat, la procedència del 35%, l'any 2013, és estrangera, en què destaca el continent americà (Amèrica Llatina) respecte a la resta de continents.

En l'actual context de crisi econòmica, en què els índexs d'atur són elevats i el grau d'ocupabilitat força reduït, el nombre d'usuaris atesos pels serveis bàsics d'atenció social (persones usuàries comptades tantes vegades com prestacions els han estat associades), l'any 2013, en els sectors d'intervenció de família i d'infància van ser de 45.000, i més de 4.000 pro-

blemàtiques ateses entre els àmbits familiar i social i àmbit escolar. Dins de les actuacions grupals i comunitàries de serveis socials, en el marc del programa de suport a les famílies amb infants de 0 a 3 anys, s'han atès 241 famílies.

A llarg termini, la població de L'Hospitalet, jove i cada cop més formada, amb un nivell d'instrucció més elevat i més estès, pot contribuir de forma decidida al progrés individual i social, la qual cosa pot reportar importants beneficis per a la ciutat, sobretot respecte al seu capital intel·lectual.

En definitiva, les escoles bressol municipals, així com les llars d'infants públiques i les privades subvencionades sense afany de lucre, han de tenir en compte, tot i no pretendre generalitzar, que existeix un context social d'elevada densitat de població en

alguns barris, amb un percentatge important de persones immigrades i en un context de crisi econòmica que dificulta l'ocupabilitat i l'estabilitat laboral, fet que contribueix a incrementar les intervencions dels serveis bàsics d'atenció social municipals, així com l'atorgament d'ajuts i beques a famílies amb infants escolaritzats.

A llarg termini, la població de L'Hospitalet, jove i cada cop més formada, amb un nivell d'instrucció més elevat i més estès, pot contribuir de forma decidida al progrés individual i social, la qual cosa pot reportar importants beneficis per a la ciutat, sobretot respecte al seu capital intel·lectual. Per aquest motiu, actualment i en el futur, cal continuar treballant en polítiques de suport i d'impuls a l'educació i amb accés amb igualtat de condicions al conjunt de la ciutadania, des del 0-3 anys i al llarg de tota la vida.

1. Dades extretes de l'Anuari estadístic 2013 de l'Ajuntament de L'Hospitalet i de l'INE: censos i rectificacions padronals (nivells d'instrucció 1996-2011).

3. Principis rectors, caràcter propi i trets distintius dels centres

3.1. Principis rectors

Els principis rectors que defineixen el model educatiu 0-3 a L'Hospitalet són:

- **Inclusiu i integrador.** S'atenen les individualitats específiques dels infants que ho necessiten i ajuda a compensar les desigualtats.
- **Respectuós amb la pluralitat i la diversitat.** Es reconeix el valor de les diverses cultures d'origen, potencia el coneixement i el respecte vers els altres i el valor de la individualitat de cada infant i de la seva família.
- **Català.** La llengua catalana és la llengua base d'aprenentatge i vehicular en totes les activitats i comunicacions, però també és considerada com a factor d'integració i de cohesió social d'infants i llurs famílies, atès que, des de la perspectiva de l'ús social del llenguatge actua, també, com a element socialitzador i relacional.
- **Laic i aconfessional.** Es respecten les diferents creences, però alhora es mantenen al marge pràctiques doctrinàries. S'articula la convivència social sobre l'eix d'un conjunt de valors cívics àmpliament compartits.

3.2. Caràcter propi

Els principis rectors del model educatiu 0-3 es completen, a més a més, amb uns principis singulars que li confereixen, alhora, un caràcter propi, els quals són:

- **Criteris de gestió públics:** es respecten les atribucions que la normativa estableix per a les diferents titularitats dels centres. Aquests centres, sufragats amb fons públics, atenen la pluralitat social i afavoreixen la igualtat d'oportunitats.
- **Democràtic:** es fonamenta en el diàleg, el consens, la participació, la transparència i l'accessibilitat, així com en la implicació i la col·laboració de tots els agents implicats (mares i pares, professorat, administracions i d'altres entitats i institucions del territori).

- **Arrelat a l'entorn:** el model educatiu s'expressa a través de les escoles bressol i llars d'infants i s'arrela al barri perquè les escoles i les llars en formen part i en coneixen la realitat social i cultural.

L'escola bressol, com a institució, forma part del conjunt d'equipaments i serveis del barri o del districte. El treball en xarxa afavoreix el seguiment individualitzat de l'alumnat, per tal de conèixer i atendre les seves necessitats, per exemple, amb alumnes amb necessitats educatives específiques.

- **Compensador de desigualtats:** el model educatiu que es propugna té en compte *“la importància de l'educació infantil per promoure la igualtat d'oportunitats educatives, especialment perquè contribueix a compensar l'impacte que exerceix el capital cultural i econòmic familiar sobre les posteriors trajectòries*

escolars dels infants”, segons l'informe del síndic de greuges sobre l'escolarització dels 0-3 anys a Catalunya (2007). Aquest informe exposa que *“els infants de famílies de classes treballadores, de classe mitjana, obtenen pitjors resultats acadèmics i abandonen abans el sistema educatiu que els infants de famílies de classes mitjanes professionals”* [...] però que *“les desigualtats es redueixen entre els infants que han estat escolaritzats de forma primerenca”*. És a dir, l'accés dels infants a l'educació infantil de primer cicle contribuiria a reduir l'efecte de *“determinades situacions socioeducatives i socioeconòmiques precàries”*.

Per aquest motiu, sobretot en els moments actuals de crisi econòmica que afecta l'economia real de moltes famílies, el model educatiu 0-3 anys a la ciutat compta amb el suport municipal d'ajuts a l'escolarització i de convenis amb les llars d'infants privades subvencionades, els quals van destinats a minorar directament el cost de les famílies en aquest tram educatiu.

- **Connectat en xarxa:** l'escola bressol, com a institució, forma part del conjunt d'equipaments i serveis del barri o del districte. Si bé la seva funció principal és educativa, el treball en xarxa afavoreix el seguiment individualitzat de l'alumnat, per tal de conèixer i atendre les seves necessitats, per exemple, amb alumnes amb necessitats educatives específiques. Aquestes col·laboracions també serveixen per programar i planificar activitats per tal que la socialització dels infants i el desplegament del currículum (per exemple, en la descoberta de l'entorn immediat) esdevingui més efectiu. A més, els agents que atenen la primera infància i les seves famílies estableixen objectius i programes comuns per a una intervenció més eficaç i que abasti diferents àmbits on creix l'infant (familiar, social, escolar, sanitari), per la qual cosa l'impuls i la promoció del treball en xarxa ha de continuar sent un objectiu clau en l'àmbit educatiu.
- **Respectuós amb el medi ambient i la natura:** aquest principi no solament és educatiu, sinó que l'escola en el seu conjunt gestiona de forma ecològica diferents elements

del seu funcionament ordinari conjugant entorn urbà i entorn natural quant a energia, classificació i reciclatge de residus que genera, etc.

- **Coeducador:** es vetlla per un desenvolupament individual i una convivència equilibrada entre ambdós sexes, potenciant l'escolarització mixta per a la igualtat entre nens i nenes a fi i efecte que això no sigui motiu de discriminació ni d'inhibició enfront de cap tipus d'aprenentatge.

3.3. Trets distintius dels centres

Finalment, el model educatiu 0-3 propugna que les escoles bressol i les llars d'infants sufragades amb fons públics es caracteritzin, també, per:

- La qualitat pedagògica i l'equitat, amb una actitud de millora contínua.
- Una direcció i un equip de gestió responsables, amb lideratge i amb una actitud de formació contínua.
- Un equip educatiu dedicat, professional i estable, en constant formació i reciclatge per al seu perfeccionament professional.
- Una avaluació i un rendiment de comptes* acurat i transparent.
- Que promogui la participació de les famílies i la seva implicació en el funcionament general, oferint-los suport i orientació en aspectes relacionats amb l'educació i la criança de llurs fills i filles.
- Ser centres oberts, accessibles i transparents, de manera que les famílies hi puguin accedir lliurement –a les aules, canviadors i altres estances prèviament acordades– i se sentin co-partípcips i part integrant del centre, des del vessant que els és propi.
- Garantia de comunicació diària amb les famílies i el respecte per les idees i creences i les de llurs fills i filles.
- Una gestió eficaç i eficient dels recursos de què disposa. Que siguin sostenibles i amb el suport de totes les administracions públiques.

* Rendiment de comptes o *accountability*: s'utilitza com a sinònim de responsabilitat, de retre comptes, respondre per, donar compliment, bàsicament a nivell de gestió pública.

4. Objectius educatius

Els objectius educatius que, amb caràcter general, defineixen el model educatiu 0-3 a la ciutat s'extreuen del marc normatiu general vigent en matèria educativa i de la diagnosi del context social i cultural al qual s'adreça. Atès que la principal funció educadora recau en la família, les escoles són responsables de complementar-la i acompanyar-la. Els objectius educatius que s'hi descriuen s'adrecen, per tant, als infants, però també a les famílies.

Efectivament, la principal finalitat educativa és contribuir al desenvolupament general de l'infant (físic, afectiu, social i intel·lectual), alhora que es té una cura especial per compartir l'educació dels primers anys amb les famílies. A més, aquesta finalitat ha de tenir en compte la prevenció i la compensació dels possibles efectes discriminatoris provinents de les desigualtats d'origen social, econòmic o cultural. Aquest últim criteri és un factor clau per afavorir la igualtat d'oportunitats en l'accés a una educació de qualitat i que, com ja s'ha esmentat anteriorment, l'educació 0-3 anys contribueix a millorar el rendiment escolar en les etapes posteriors, tant en l'ensenyament primari com en el secundari.

4.1. Envers els infants

Els objectius que s'estableixin han de contribuir a desenvolupar en els infants les capacitats que els permeti:

- Conèixer el seu cos i el dels altres, les seves possibilitats d'acció i aprendre a respectar les diferències.
- Observar i explorar el seu entorn familiar, natural i social.
- Adquirir progressivament autonomia en les activitats quotidianes.
- Relacionar-se amb els altres i adquirir progressivament pautes elementals de relació social i de convivència, anar exercitant-se en la resolució pacífica dels conflictes.
- Afavorir i potenciar les expressions d'emoció i de demostració dels sentiments propis, dins el marc d'una educació emocional.

- Desenvolupar progressivament habilitats comunicatives en diferents llenguatges i formes d'expressió corporal, verbal, plàstic, musical, matemàtic i audiovisual.

4.2. Envers les famílies

- Afavorir la creació de xarxes relacionals entre les famílies per fomentar la participació dins la comunitat educativa, a fi d'aconseguir efectes preventius i multiplicadors.
- Potenciar la relació amb les famílies i l'entorn per tal de promoure la cohesió social i l'educació intercultural, amb l'ús del català com a llengua vehicular.
- Crear espais i ambients que facilitin la comunicació espontània dels pares i les mares amb llurs fills i filles, per tal d'ajudar-los a prendre consciència del seu paper educador i que es puguin detectar les necessitats particulars i col·lectives des del centre educatiu.
- Promoure el sentiment de pertinença a l'escola, sentir-se'n part, aportant opinions i criteris. El centre ha de respectar que la família determini com realitza la criança del seu fill o filla.
- Afavorir el concepte de família competent, que genera expectatives positives respecte a llurs fills.

5. Criteris generals d'atenció a les famílies

La incorporació de l'infant a l'escola bressol, sobretot la primera vegada, però també amb el canvi de curs, és una novetat molt important, no solament per a l'infant, sinó també per a la família. El vincle i el lligam emocional construït fins a aquell moment i la dependència de l'infant dels adults (llurs pares) representen una condició única i diferent per a cada família a l'hora de la "primera" separació, tant per a l'infant com també per als pares.

Des d'aquesta perspectiva, el procés d'acollida i d'adaptació, tant dels infants com de les famílies, esdevé un element fonamental en l'organització del centre. És un dels principals referents per oferir confiança, seguretat i professionalitat a les famílies, tant en l'inici de l'esco-

El pas per l'escola bressol ha de ser positiu, de manera que, al llarg de l'escolarització en etapes posteriors, tant els infants com llurs pares sentin plena satisfacció i incorporin al seu estat vital aquesta experiència educativa.

El centre ha de ser conscient i respectuós amb les particularitats de cadascuna de les famílies i acceptar la seva situació i condició, sigui quina sigui. L'heterogeneïtat (cultural, econòmica, social, etc.) és un valor i una oportunitat d'enriquiment mutu.

hi romanen contribueix al fet que les famílies mostrin una actitud positiva i de col·laboració que faciliti l'estada del seu fill o filla en el centre. El pas per l'escola bressol ha de ser positiu, de manera que, al llarg de l'escolarització en etapes posteriors, tant els infants com llurs pares sentin plena satisfacció i incorporin al seu estat vital aquesta experiència educativa. Així, doncs, tant la primera acollida com el procés d'adaptació i en els cursos posteriors, l'escola, a més de la solvència "tècnica i organitzativa", ha d'estructurar l'atenció a les famílies tenint en compte els aspectes relacionals i emocionals, disposant d'eines que facilitin la comprensió d'aquests mecanismes, però també amb una actitud acollidora i de suport.

Cada família és diferent, així com les seves concepcions, experiències i estils educatius també ho són. L'infant que arriba a l'escola és únic i té una història, que és el seu referent familiar.

El centre ha de ser conscient i respectuós amb les particularitats de cadascuna de les famílies i acceptar la seva situació i condició, sigui quina sigui. L'heterogeneïtat (cultural, econòmica, social, etc.) és un valor i una oportunitat d'enriquiment mutu. Alhora, el centre ha de contribuir, també, que infants i famílies coneguin, respectin i facin seus els principis i valors i, també, que s'impliquin en el seu funcionament ordinari. Per tal que els centres planifiquin i programin la relació que han d'establir amb les famílies (des de les jornades de portes obertes, les entrevistes individuals o de curs, el seguiment de l'evolució escolar de llurs fills, la comunicació diària, etc.), és convenient tenir en compte els criteris següents:

- L'espai on s'acull i atén a les famílies ha de ser acollidor i amable, més enllà de les trobades informals en un passadís o de l'hora de deixar o recollir els infants a l'aula.
- Cal programar les entrevistes abans, durant i després de l'adaptació de l'infant. A més, la informació que el centre ha de recollir durant les aquestes trobades pot afavorir el procés d'integració i de coneixement mutu entre família i escola. Cal tenir en compte les entrevistes de caràcter individual i també les reunions de grup.

larització com en els cursos posteriors, fins a l'acompanyament en el pas a P3, moment culminant de "sortida cap a l'escola dels grans". L'edat dels infants quan s'incorporen a l'escola bressol i el curt període de temps que

- Cal afavorir la comunicació informal i aprofitar-la com a element d'intercanvi natural d'informació que serveix, també, per seguir l'evolució dels infants.
- En la comunicació formal (diària, entrevistes, telèfon, correu electrònic, etc.), s'ha de mantenir una cordialitat en la comunicació i un tracte acurat i respectuós.
- És important evitar judicis de valors que qüestionin les pràctiques educatives o els estils educatius parentals, així com valoracions subjectives respecte a la informació que es traslladi dels infants.
- Cal organitzar trobades de mares i pares per compartir, intercanviar i reflexionar conjuntament sobre la tasca educativa, la criança i l'atenció dels infants.
- S'ha d'oferir una bona informació relativa a les reunions, entrevistes, etc. amb suficient antelació, en horaris que permetin el màxim d'assistència de les famílies.

5.1. La carta de compromís educatiu

La normativa vigent en matèria d'educació insisteix que la relació amb la família és clau i fonamental per a un bon funcionament del centre; alhora, regula en quins àmbits s'ha de concretar aquesta relació i com ha de figurar en els documents que regeixen el seu funcionament ordinari. També, l'administració educativa estableix orientacions per a l'elaboració de la carta de compromís educatiu.

Totes les escoles bressol i les llars d'infants sufragades amb fons públics n'han de poder disposar. La Xarxa oferirà unes orientacions bàsiques perquè cada centre n'adopti el model propi.

Cal que els centres educatius tinguin en compte el context sociocultural de les famílies a qui s'adrecen, així com la participació efectiva de les mateixes famílies en la redacció d'aquest compromís.

En tot cas, a més de les orientacions que facilita l'administració educativa, el model educatiu 0-3, en relació amb compromís amb les famílies, considera important reflexionar i aprofundir vers els següents elements:

- Envers les famílies: límits o referents a llurs fills, a fi i efecte que els serveixi de model educatiu amb qui identificar-se; el principi d'autoritat i de disciplina versus sobreprotecció; reconeixement i suport a la tasca educativa; acceptació de la singularitat de llurs fills i filles, i implicació positiva en les activitats generals del centre.
- Envers els educadors i les educadores: professionalitat, responsabilitat, honradesa i motivació per a la funció educativa; actitud innovadora, de proximitat amb els infants i les seves famílies, i esperit crític i constructiu.

6. Criteris generals de qualitat de servei

L'acció educativa es desenvolupa en uns espais determinats: les escoles bressol i les llars d'infants. Totes els centres sufragats amb fons públics compleixen els requisits que estableix la normativa vigent, els quals proporcionen un nivell de qualitat òptim per a la prestació del servei educatiu.

Pel que fa a les escoles bressol que conformen la Xarxa Municipal, a més dels requisits que estableix l'administració educativa, tenen fixats uns estàndards de qualitat alts pel que fa al seu funcionament ordinari.

Aquests criteris de qualitat són:

6.1. Instal·lacions i infraestructura

- Instal·lacions i equipament dels centres adaptats a les necessitats dels infants, les famílies i els professionals.

Els centres i el material emprat s'adeqüen al procés d'aprenentatge dels infants, tot en un ambient estimulant que genera confiança i seguretat i que afavoreix el desenvolupament harmònic dels infants.

- Climatització dels equipaments, adaptats a les necessitats i a la sensibilitat dels infants.

Els mesos d'estiu, així com també a l'hivern, s'aconsella disposar d'espais de confort per tal que l'activitat diària es desenvolupi en unes condicions favorables tant per als infants com per a l'equip docent, ja que les temperatures elevades, el fred o el contrast tèrmic afecten l'activitat diària. La climatització de fred i de calor en totes les estances de les escoles és un factor de qualitat que es considera rellevant. El consum energètic que generen és sostenible si se segueixen les recomanacions dels fabricants i dels experts en estalvi energètic.

6.2. Alimentació, salut i descans

Servei de menjador

L'alimentació i el descans són dos factors clau en la salut i el desenvolupament general dels infants. En les escoles bressol, totes les accions que es desenvolupen amb els infants són educatives. Si bé totes les escoles de la Xarxa Municipal disposen de cuina pròpia i de menjador, la resta d'escoles que conformen l'oferta de places sufragades amb fons públics poden oferir cuina pròpia o servei de càtering.

Els menús estan dissenyats per nutricionistes i s'adapten al desenvolupament general dels infants i també, quan s'escau, pensant en les particularitats dels infants que ho necessitin, ja sigui per intoleràncies temporals o per al·lèrgies diagnosticades i justificades, sense distincions de caire religions o creences.

Un dels principals trets distintius de la Xarxa és que l'equip educatiu participa activament del temps de menjar a l'escola (esmorzar, dinar i berenar), cosa que contribueix no solament a proporcionar un espai de relació social, sinó d'adquisició d'hàbits alimentaris i d'autonomia.

Descans

El temps de descans (migdiada) després de dinar és necessari per contribuir a un desenvolupament saludable. És, també, una necessitat biològica en aquesta etapa i forma part de l'organització diària dels centres.

Tant els aspectes d'alimentació com de descans formen part de la comunicació diària amb les famílies a fi i efecte de fer un seguiment acurat amb aquests factors de desenvolupament, així com per ajudar, també, l'organització familiar.

6.3. Organització

La principal funció de l'escola és, eminentment, educativa. Però també compleix una important funció social, de suport a l'organització familiar i a la conciliació dels seus horaris laborals i familiars.

- Calendari: activitat lectiva d'11 mesos a l'any en les escoles bressol municipals. A la resta d'escoles bressol i llars d'infants, l'activitat lectiva variarà en funció dels projectes educatius i organitzatius de cada centre.

Cada escola inclourà els horaris i el calendari en la seva programació general, així com altres aspectes del funcionament general específic de cada una.

Respecte a les escoles bressol municipals, la programació general del centre s'organitza de l'1 de setembre al 31 de juliol de l'any següent (o primer i últim dia hàbil respectivament). Durant els 11 mesos, l'activitat del centre manté l'activitat lectiva amb els infants i, fora de l'horari lectiu, l'equip docent s'organitza per poder atendre altres aspectes del funcionament general de l'escola: reunions de claustre, treball en xarxa, avaluació, elaboració de documents (PGA, memòria anual...), etc.

Servei d'acollida matinal i de tarda

Adreçat a famílies que necessitin aquest servei per poder conciliar els horaris familiars amb els laborals. S'ofereix, generalment, abans de les nou del matí i a partir de les cinc de la tarda, d'acord amb una demanda mínima de famílies que sol·licitin aquest servei.

6.4. Atenció a les famílies

- Comunicació diària amb les famílies, sobretot pel que fa als aspectes bàsics d'alimentació, salut, higiene, descans, activitats de l'infant i qualsevol altra incidència que es consideri rellevant.
- Acompanyament, suport i reflexió conjunta amb les famílies sobre diversos temes d'atenció i criança i de desenvolupament general de l'infant.
- Suport a les associacions de mares i pares d'alumnes, grups de famílies o comissions de treball a fi i efecte de contribuir a desenvolupar les funcions que els són pròpies vers les famílies i el centre escolar.

6.5. Pedagògics

- Atenció individualitzada i respecte pel ritme maduratiu de l'infant. Es valora la seva història i el seu bagatge. Aquesta atenció individual l'ajuda a prendre consciència d'ell mateix, dels altres i a configurar una autoimatge positiva. Les escoles ofereixen els reptes i els suport que necessiten per aprendre i créixer de forma harmònica i global.
- Avaluació de l'infant acurada, basada en l'observació i la documentació de l'activitat de l'infant.

La documentació de les propostes educatives dels infants a l'escola ha d'estar sistematitzada. L'observació i el registre documental d'aquesta activitat (bé sigui amb textos escrits, fotos, vídeos, etc.) són tècniques rellevants que possibiliten el seguiment dels processos d'aprenentatge dels infants al llarg del temps. Alhora, proporciona objectivitat perquè la revisió dels registres es fa mitjançant l'anàlisi i la discussió de l'equip educatiu. També facilita la comunicació amb les famílies, ja que el document final mostra els continguts i la tasca que realitzen a l'escola. Finalment, i no menys important, és un punt de partida per a nous professionals que s'incorporin a l'escola i és una via permanent de formació contínua a partir de la pràctica i l'experiència educatives, ja que la formació docent ha de ser tant per al personal novell com per a la resta de l'equip.

- Acollida i adaptació de l'infant i les seves famílies en incorporar-se al centre i cada inici de curs.
- Treball en xarxa i connexió amb el barri (sortides a la biblioteca, al mercat, al parc, etc.).

6.6. Recursos humans

- Salari dels professionals docents. El titular de la Xarxa Municipal d'Escoles Bressol fixa el salari mínim del personal docent de les escoles que la integren. Es tracta d'un factor clau de qualitat, el qual se situa per damunt de la referència salarial de conveni del sector, per tal d'afavorir l'estabilitat del personal i minimitzar la seva rotació, aspectes clau que incideixen en el ritme de l'aula i el procés d'aprenentatge dels infants. Les educadores són un referent i un model en què no solament compta la professionalitat docent, sinó els vincles afectius que es generen amb els infants, cosa que afavoreix un clima de seguretat i de confiança. A més, atès el model de gestió establert per a aquests centres, el principi de subrogació obligada de les treballadores i els treballadors incideix en el factor d'estabilitat desitjat.

Pel que fa als professionals i les professionals de les escoles bressol subvencionades, els equips de gestió de cada escola són responsables del personal docent, la qual cosa reconeix la

tasca educativa de cadascuna de les parts que formen l'equip. Cal destacar que les mestres de les escoles bressol subvencionades, majoritàriament, formen part dels òrgans de gestió que les dirigeixen. La seva vinculació al món educatiu del 0-3 a la ciutat prové d'una llarga tradició i arrelament de més de 35 anys. Aquest factor aporta estabilitat de personal, un gran treball en equip i ofereix una tasca educativa que proporciona seguretat, no només als infants sinó també a les famílies.

6.7. Al 0-3, comunicació 3.0

La presència a Internet –bé sigui per comunicar, difondre o relacionar-se a través de les xarxes socials– de la majoria d'escoles bressol i llars d'infants sufragades amb fons públics és una assignatura pendent a la ciutat. El seu impuls esdevé un repte, però sobretot una necessitat que cal cobrir, tenint en compte totes les proteccions legals, tant d'imatges com de dades, que cal considerar. Tanmateix, cal preservar i millorar, si s'escau, els canals de comunicació no digitals amb la ciutadania i les famílies que, per qualsevol raó, no puguin accedir a les noves tecnologies, de manera que no quedin excloses de la necessària comunicació amb l'escola.

7. El treball en xarxa als barris i al municipi

L'atenció individualitzada, el seguiment personalitzat de l'evolució i l'atenció de necessitats específiques de l'infant són elements que contribueixen a un desenvolupament ple d'acord amb les seves capacitats i potencials.

Ni la família, pel seu compte, ni l'escola, pel seu compte, poden complir amb totes les necessitats d'atenció i cura, educatives i de desenvolupament general de l'infant. Potser, els que actuen

conjuntament poden cobrir-ne moltes abastament. L'atenció individualitzada, el seguiment personalitzat de l'evolució i l'atenció de necessitats específiques de l'infant són elements que contribueixen a un desenvolupament ple d'acord amb les seves capacitats i potencials. El conjunt de la societat i la seva organització pot oferir una resposta més positiva a les diferents necessitats educatives, socials, físiques, afectives i intel·lectuals dels nens i nenes i de les seves famílies. El model educatiu 0-3 esdevé, doncs, un factor socialitzador. Aquesta visió dóna sentit i és coherent amb el que promulga la UNICEF, que hem citat en

l'apartat de justificació d'aquest projecte marc.

Des d'aquesta perspectiva, les escoles bressol i les llars d'infants, com a part integrant d'aquest conjunt de serveis, tenen presents els agents educatius i altres dispositius que atenen la primera infància en la seva planificació general a partir de les necessitats dels infants i de les

seves famílies. Especialment, es tenen en compte els serveis educatius de suport (CRP i EAP) els serveis socials municipals (àrees bàsiques de Serveis Socials), l'equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA), el Centre pel Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (CDIAP), els centres d'atenció primària de Salut (Servei de Pediatria, infermeria maternoinfantil i Programa d'Atenció de la Salut Sexual i Reproductiva); l'àrea infantil de les biblioteques de la xarxa pública com a espai de relació i creació de vincles afectius entre pares i fills a través de la lectura, la coordinació entre escoles bressol i llars d'infants, les diferents xarxes 0-3 i 0-6 ja constituïdes (així com les previstes de constituir en un futur); la coordinació entre escoles bressol i escoles de primària; la coordinació amb els plans educatius d'entorn i la implicació en les seves taules territorials, les estructures locals pròpies del sector educatiu (consell educatiu de ciutat, coordinació d'AMPA), així com d'altres agents del territori que poden contribuir a la formació dels infants de 0 a 3 anys (museus, escola municipal de música "centre de les arts", etc.).

Des d'una perspectiva de ciutat educadora, de la mateixa manera que les famílies s'impliquen en les seves respectives escoles, els serveis i les entitats del barri també ho han d'estar.

Les escoles bressol, en relació amb l'espai públic, necessiten ser equipaments d'especial atenció urbana, tenint cura que el seu entorn estigui lliure d'actes o accions incíviques, no adequades a les convencions socialment acceptades.

És important remarcar, també, que la ciutat, com a espai educatiu, ha d'afavorir les possibilitats d'oci i de consum cultural familiar per a les famílies amb nens de 0-3 anys.

Les escoles bressol, en relació amb l'espai públic, necessiten ser equipaments d'especial atenció urbana, tenint cura que el seu entorn estigui lliure d'actes o accions incíviques, no adequades a les convencions socialment acceptades.

És important remarcar, també, que la ciutat, com a espai educatiu, ha d'afavorir les possibilitats d'oci i de consum cultural familiar per a les famílies amb nens de 0-3 anys.

8. Avaluació del projecte educatiu marc

L'avaluació és un sistema propi que ha de permetre l'anàlisi d'adequació del projecte educatiu marc al conjunt de l'oferta educativa sostinguda amb fons públics de la ciutat. Aquesta anàlisi ha de conduir a la revisió, si s'escau, d'aquest projecte, a l'adequació constant al context sociocultural a qui s'adreça i al grau de coherència del projecte educatiu marc en les diferents escoles bressol i llars d'infants que s'hi han adherit.

Per tant, es constituirà una comissió de seguiment integrada per representants de la Regidoria d'Educació i els centres adherits, la qual retrà comptes al consell educatiu de ciutat i al conjunt de la comunitat educativa que conforma el 0-3 en el municipi, fent públics els seus informes i recomanacions.

Comissió Redactora

Equips d'Educaadores dels següents centres:

- Escola Bressol Municipal La Casa dels Arbres
- Escola Bressol Municipal La Casa del Molí
- Escola Bressol Municipal La Casa del Parc
- Escola Bressol Municipal La Casa dels Contes
- Escola Bressol Municipal La Casa de les Flors
- Escola Bressol Municipal La Casa de las Muntanya
- Llar d'Infants l'Estel Blau
- Escola Bressol Nova Fortuny
- Llar d'Infants la Gua-Gua
- Escola Bressol Garabatos
- Escola Bressol Patufet

**PROJECTE EDUCATIU
DE CIUTAT**
L'HOSPITALET

Ajuntament de L'Hospitalet